

Koledar Družbe sv. Cirila in Metoda za navadno leto 1909. Cena 1 K 20 v. Izdalo in založilo vodstvo, tisk Narodne Tiskarne 1908.

Josip Gasteiner: **Knjigovodstvo za dvorazredne trgovske šole**. Slovensko izdajo priredil Ivan Volc, računski revident. Cena 4 K 50 v, Ljubljana 1908. Izdalo in založilo trgovsko društvo „Mercur“ v Ljubljani. Natisnil A. Slatnar v Kamniku.

B. Bevk: **Pesmi iz raznih tujih izvirnikov**. Štirje zvezki (psihopatično!), tisk Pallich in Obizzi, 1908. — Štirje zvezčki.

Andrej Veble. **Boj za slovensko vseučilišče**. Ljubljana 1909. Založila in izdala „Slovenska dijaška zveza“. Tiskala Katoliška Tiskarna.

Za križ in svobodo. Igrokaz v petih dejanjih. Spisal * * * založila Katoliška Bukvarna. Ljubljana 1909. Cena za posamezne zvezke 50 vinarjev, pet izvodov in več po 35 vinarjev.

0990

Knjige Družbe svetega Mohorja:

1. **Koledar Družbe sv. Mohorja** za leto 1909. Imenik udov in poročilo, strani 148; leposlovni del, strani 144, velike oblike.

2. **Zgodbe svetega pisma**, 15. snopič, spisal dr. Janez Ev. Krek. Strani 640—768. Dejanja apostolov.

3. **Umni čebelar**, spisal Fr. Lakmayer, župnik. Drugi snopič, strani 128—250.

4. **Simon Gregorčičeve poezije**, uredil Anton Medved. S sliko pesnika in predgovorom urednika. Strani 142.

5. **Slovenske večernice**, za pouk in kratek čas. Strani 144.

6. **Presveto Srce Jezusovo**. Poučna in molitvena knjizica za častilce presvetega Srca. Sestavil Janez Pristov, duhovnik družbe Jezusove. Strani 316.

Dalje je izšel v zalogi tiskarne Družbe sv. Mohorja v Celovcu molitvenik: „Vir življenja in svetosti“. Obširnejša izdaja molitvenika: „Presveto Srce Jezusovo“. Spisal o. J. Pristov. Cena mehko vezanemu iztisu 2 kroni, v usnje in z zlato obrezo 3 krone 20 v, v platno z rdečo obrezo 2 K 60 v.

0990

Knjige „Slov. Šolske Matice“ za leto 1908.

1. **Pedagoški letopis**, VIII. zvezek, uredila H. Schreiner in dr. Jos. Tominšek. Natisnila Učiteljska Tiskarna. Strani 194.

2. **Nazorni nauk**. Zbirka učne snovi za naravni nauk. Drugi del. (II. snopič.) Nazorni nauk za drugo in tretje šolsko leto. Uredila H. Schreiner in dr. Fran Ilešič. Natisnil Drag. Hribar. Strani 112—186.

3. **Šola in dom** s posebnim ozirom na roditeljske večere. Napisal Dragotin Pribil, c. kr. vadniški učitelj in šolski nadzornik v Krku (Istra). Uredil dr. Fran Ilešič. Natisnila Učiteljska Tiskarna v Ljubljani. Strani 90.

4. **Prosto spisje v ljudski šoli**. M. Lichtenwallner. 1. snopič. Uredil dr. J. Bezjak. Strani 80.

5. **Poljudno znanstvena knjižnica**. 1. zvezek. Skrivnost radioaktivnosti. Spisal dr. Fran Čadež. Uredila H. Schreiner in dr. J. Bezjak. Strani 48.

0990

Hrvaška.

Monumenta spectantia historiam Slavorum meridionalium. Scriptorum. Vol. V. Antonii Vramecz: *Kronika*. Proemio de vita operibusque scriptoris praemisso digessit Vjekoslav Klaić. 80. str. LII+64. — Jugoslavenska akademija je izdala pred kratkim znamenito delo Antona Vramca: „Kronika vezda znovich zpravljena kratka Szlouenzkim iezikom po D. Antolu Pope Vramcze Kanouniku Zagrebeckom. Stampane v Lublane po Juane Manline, leto MDLXXVIII.“ Prav zanimiv predgovor o Vramcu in njegovih delih je pa napisal znani zgodovinar Vjekoslav Klaić. Od znamenite „Kronike“ sta se nam ohranila, kolikor je znano, samo dva iztisa, prvi, bolje ohranjen, z naslovnim listom, je v licealni knjižnici v Ljubljani, drugi, brez naslova, pa v vseučilišni knjižnici v Zagrebu. Ker je to prvo hrvaško zgodovinsko delo, pisano v narodnem jeziku, menim, da je opravičeno, če izpregovorim nekoliko o Vramcu in njegovi kroniki.

GENERAL MARMONT
(k stoletnici francoske okupacije)

O življenju Vramca je bilo do sedaj prav malo znanega in razni podatki o njem so bili nezanesljivi. Šele Vjekoslav Klaić je po dolgem trudu kritično napisal življenjepis tega zanimivega in zaslužnega moža, ki se je porodil leta 1538. najbrž v vasi Vrbovca, v samoborski župniji ob slovenski meji. Prvo gotovo vest o Antonu Vramcu nahajamo v spisih bratovščine sv. Hijeronima v Rimu, katera ga je l. 1565. izbrala za svojega kaplana. V Rimu je l. 1567. postal tudi doktor filozofije in teologije, kar nam pove sam v svoji „Kroniki“. Še tega leta je zapustil Rim in se povrnil v domovino, kjer zopet ne vemo nič o njem do l. 1573., ko je bil kanonik zagrebski in arhidiakon varaždinski. Prihodnjega leta je postal tudi župnik sv. Marka v Zagrebu, kar je bil do leta 1576. Škof Juri Drašković, ki je umnega in učenega moža jako cenil, mu je poveril več važnih obravnav in opravil. V tem času je bil že arhidiakon bekiški, a l. 1578. je postal župnik v Brežicah. Leta 1582. se ne podpisuje več kot kanonik zagrebski, morda je to čast